

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1975

BRNO 1977

STŘÍBRNÝ POKLAD Z OBDOBÍ TŘICETILETÉ VÁLKY Z PORNICE

/ okr. Kroměříž /

Josef Bláha, OSSPPOP, Olomouc

/ Obr. 45 /

Pod přírůstkovým číslem 359/63 je uložen v kroměřížském muzeu poklad stříbrných mincí z Pornice, k němuž se vztahují stručné nálezové údaje od morkovického vlastivědného pracovníka Josefa Příkryla.

Poklad byl nalezen v červenci r. 1963 při opravě dlažby v čp. 45 /majitel Jan Božák/ a to v prostoru před síní. Josef Příkryl uvádí, že v nádobkách bylo uloženo přes 650 ks mincí, z nichž mnoho chybělo již při předání nálezu morkovickému muzeu /fondy muzea v Morkovicích byly převzaty v 60-tých letech kroměřížským muzeem/. V současné době činí počet dochovaných mincí 362 ks.

Spolu s mincemi byly odevzdány i zlomky keramiky, z nichž bylo možno téměř úplně rekonstruovat jednouchý hrnek, zůstalo však ještě několik fragmentů různých nádob. Rekonstruovaný hrnek /obr. 45 : 1/ je částečně očázený, vyroben pak je z plaveného, do žlutočervena vypáleného materiálu s lomem téže barvy. Zevnitř je opatřen tmavou, zelenohnědou glazurou, která na několika místech přetéká přes okraj vně. Na dně jsou stopy po odříznutí. Zlomek okraje /obr. 45 : 2/ pochází z jednouchého hrnce vypáleného do šeda a vyrobeného z materiálu obsahujícího příměs jemnějšího písku. Povrch je drsný. Další zlomek je ze dna míšovitě nádoby /obr. 45 : 3/, resp. talíře, vyrobeného z jemně plaveného a do červena vypáleného materiálu. Nádoba je opatřena zevnitř rozrušenou zelenou glazurou, na níž jsou glazurou světle žlutou naneseny soustředné kroužky nebo obloučky. Na dně jsou opět stopy po odříznutí. Dále byl nalezen zlomek výdutě šedé, tenkostěnné nádoby z jemnějšího materiálu s vleštovanou výzdobou a drobný zlomek výdutě žlutočervené nádoby vyrobené z materiálu, v němž je příměs jemného písku.

Z výsledku numizmatického zpracování vyplývá, že poklad byl ukryt na počátku čtyřicátých let 17. století. Přes polovinu celkového počtu mincí tvoří krejčary z mincoven v Brně a v Olomouci¹.

Zakopání pokladu lze vztáhnout k roku 1643, kdy v nedalekých Litenčicích leželo císařské vojsko generála Gallase a švédský generál Torstenson dobýval Kroměříž.

P o z n á m k a :

1 Za určení mincí děkuji dr. J. Šmerdovi z Numizmatického oddělení Moravského muzea v Brně.

Silberner Schatzfund aus dem Dreissigjährigen Krieg aus Pornice /Bez. Kroměříž/. Im Jahre 1963 wurde bei der Instandsetzung des Pflasters im Vorhaus des Hauses Nr. 45 in Pornice /Bez. Kroměříž/ ein Schatz silberner Münzen gefunden, der nun 362 Stück zählt. Geborgen wurde auch ein Teil der Begleitkeramik, von der man einen einfachen Topf fast komplett rekonstruieren konnte /Abb. 45 : 1/, von den übrigen Gefäßen blieben nur Bruchstücke erhalten /z. B. Abb. 45 : 2,3/. Nach der numismatischen Analyse und in Bezugnahme auf die historischen Berichte kann man das Eingraben des Schatzes zum Jahre 1643 legen, als der schwedische General Torstenson Kroměříž umlagerte und der kaiserliche General Gallas mit seinem Heer im unweiten Litenčice lag.

OBILÍ Z HRADU ROKŠTÝN U LUK NAD JIHLAVOU

/ okr. Jihlava /

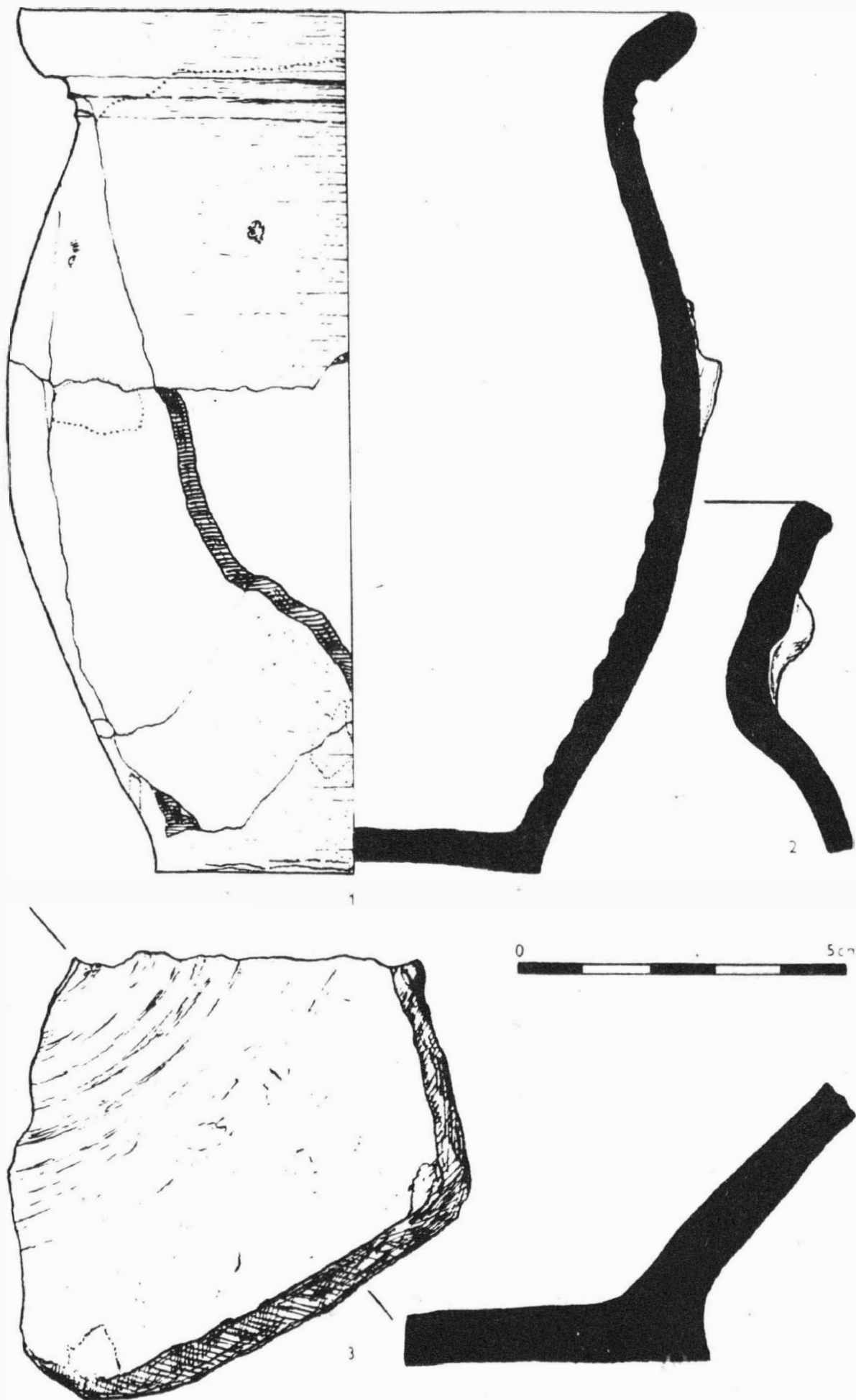
František Kühn, Vysoká škola zemědělská, Brno

/ Obr. 46 /

Asi v roce 1962 našel Emil Coufal vzorek zuhelnatělého obilí při výzkumu zřícenin hradu Rokštýn, vedeném jeho otcem B. Coufalem. Nález je ze shořené, asi hospodářské části hradu z bočního traktu za třetím hradebním pásem. Zrno bylo v malé okované nádobce z listnatého dřeva, v kovovém prstenci 10-12 cm širokém. Podle sdělení E. Coufala shořel hrad pravděpodobně při obléhání vojskem Matyáše Korvína v roce 1468. Vzorek jsem získal 1972 od nálezce na upozornění dr. I. Rážíčky a podávám zde jeho botanický rozbor.

O řestování polních plodin v minulosti na Jihlavsku nebyly dosud doklady, a proto je možno tento nález považovat za velmi důležitý. Nejbližší nálezy obilnin pochází ze Znojemska, z Moravského Krumlova a z Železných hor.

Vzorek z Rokštýna obsahuje zrno pšenice obecné /Triticum aestivum/, 15,45 g. Je v něm velký podíl drobných obilítek. Obilky jsou zaoblených tvarů, poměrně ploché. Průměrná velikost /z 10 obilítek/ je 4,44

Obr. 45

Pornice /okr. Kroměříž/, Průvodní keramika k nálezu stříbrného pokladu z doby třicetileté války. - Begleitkeramik zum Silberschatzfund aus der Zeit des Dreissigjährigen Krieges.

P Ř E H L E D V Ý Z K U M Ů 1 9 7 5

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : Doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : nádobka z velatického žárového hrobu ze Šlapanic
Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejně